

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 7. joulukuuta 2020
(OR. en)

13573/20

COPS 432
CIVCOM 182
POLMIL 188
CFSP/PESC 1064
CSDP/PSDC 601
RELEX 964
JAI 1055

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	13440/20 COPS 425 CIVCOM 180 POLMIL 183 CFSP/PESC 1048 CSDP/PSDC 594 RELEX 940 JAI 1038
Asia:	Neuvoston päätelmät EU:n rauhanvälitystoiminnasta

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston istunnossaan 7. joulukuuta 2020 hyväksymät päätelmät EU:n rauhanvälitystoiminnasta.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT
EU:N RAUHANVÄLITYSTOIMINNASTA

1. Neuvosto vahvistaa tukevansa rauhanvälitystä konfliktien ehkäisyn ja ratkaisun sekä rauhanrakentamisen keskeisenä välineenä yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan puitteissa, kun käsitellään rauhaan kohdistuvia riskejä. Tässä yhteydessä neuvosto panee tyytyväisenä merkille uuden EU:n rauhanvälitystoimintaa koskevan toiminta-ajatuksen (WK 12466/2020), joka perustuu vuoden 2009 EU:n välitys- ja vuoropuheluvalmiuksien vahvistamista koskevaan toimintaperiaatteeseen (asiak. 15779/09) ja korvaa sen. Uusi toiminta-ajatus kuvastaa Euroopan unionin (EU) entistä kunnianhimoisempia tavoitteita rauhanvälitystoiminnassa.
2. Väkivaltaiset konfliktit ja uudet turvallisuushaasteet uhkaavat rauhaa ja vakautta. Neuvosto kehottaa EU:ta sitoutumaan konfliktien ehkäisyyn ja ratkaisemiseen oikea-aikaisesti, ennakoivammin ja päättäväisesti, myös arvoihin perustuvan rauhanvälityksen avulla.
3. Neuvosto korostaa EU:n arvoihin perustuvaa lähestymistapaa rauhanvälitykseen, joka pohjautuu sen perusarvoihin. Neuvosto vahvistaa Euroopan unionin olevan vahvasti sitoutunut edistämään entisestään sitä, että yleismaailmalliset arvot koskevat kaikkia. Ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, demokratia, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen tukevat jatkossakin Euroopan unionin sisä- ja ulkopolitiikan kaikkia osatekijöitä.
4. Neuvosto korostaa, että EU on sitoutunut vaalimaan ja vahvistamaan sääntöpohjaista kansainvälistä järjestystä, jonka keskiössä on Yhdistyneet kansakunnat, ja varmistamaan tehokkaan monenvälisyyden, joka perustuu kansainvälisen oikeuden normien ja periaatteiden kunnioittamiseen, kansainväliseen humanitaariseen oikeuteen, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojeluun, myös ihmisoikeuskasvatuksen avulla. Se muistuttaa YK:n asemasta EU:n luonnollisena strategisena kumppanina konfliktien ehkäisemisessä ja kriisien ratkaisemisessa kaikkialla maailmassa.

5. Neuvosto korostaa, että konfliktisensitiivisyys ja vahingon välttämisen periaate ohjaavat EU:n välitystoimia. Neuvosto toteaa, että välitystoiminta ja rauhanrakentaminen voivat olla pitkällisiä, epälineaarisia ja toistuvia prosesseja ja että osallistumiseen liittyvät riskit eivät saisi estää sitoutumista.
6. EU:lle ja sen jäsenvaltioille naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien täysimääräisen toteutumisen, sukupuolten tasa-arvon sekä naisten ja tyttöjen voimaantumisen edistäminen ovat ensisijaisia tavoitteita kaikilla toiminta-aloilla. Tässä yhteydessä sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen ja naisten täysimääräinen, tasapuolinen ja merkityksellinen pääsy ja osallistuminen poliittiseen päätöksentekoon ja rauhanprosesseihin sekä heidän johtajuutensa niissä kaikilla tasoilla ovat EU:lle erityisiä painopisteitä. Siksi neuvosto korostaa, että tässä suhteessa tarvitaan erityistoimenpiteitä. Neuvosto toistaa, että EU on sitoutunut naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan toimintaohjelman täysimääräiseen täytäntöönpanoon, ja on tyytyväinen EU:n rauhanvälitystoimintaa koskevan toiminta-ajatuksen merkitykseen naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan EU:n poliittisen kehyksen täytäntöönpanossa.
7. Neuvosto muistuttaa, että rauhanvälitys on osa ulkoisiin konflikteihin ja kriiseihin sovellettavaa EU:n yhdenmuetä lähestymistapaa, jossa se on osa poliittisesti ja operatiivisesti johdonmukaista EU:n vastausta, joka perustuu yhteiseen konfliktianalyysiin EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian yhteydessä. Yhdenmuetyn lähestymistavan soveltaminen välitystoimintaan edellyttää, että EU vahvistaa edelleen tapaa, jolla se tuo yhteen jäsenvaltiot, toimielimet, asiantuntemuksen ja asiaankuuluvat välineet. Neuvosto vahvistaa, että yhdenmuetty lähestymistapa tarjoaa oikeat puitteet sen määrittämiseksi, mitä välineitä EU:n kannattaisi tiettyssä yhteydessä hyödyntää välitystoiminnassaan. Tässä yhteydessä YTPP-siviilioperaatiot voisivat myös toimia tukena rauhan tarkkailussa ja rauhanvälityksessä, jos se on tarpeen ja operaation toimeksiannon mukaista.
8. Ottaen huomioon nykyisten konfliktien monimutkaisen ja monitahoista lähestymistapaa edellyttävän luonteen neuvosto korostaa, että on tärkeää tukea osallistavia rauhanprosesseja, jotka ovat kansainvälisen oikeuden mukaisia, pyrkivät sitouttamaan sidosryhmät kansainvälisellä ja alueellisella tasolla ja ottavat mukaan yhteiskunnan kaikki tasot ja sektorit poliittisista johtajista kansalaisyhteiskuntaan ja paikallisyhteisöihin, myös nuoret sukupolvet, sillä lapset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa aseellisissa konflikteissa.

9. Neuvosto korostaa, että EU:n rauhanvälitystoimissa on otettava huomioon ilmastonmuutoksen vaikutus rauhaan ja turvallisuuteen. Neuvosto toteaa, että ilmastonmuutos on uhkien voimistaja, joka pahentaa konflikteja, vaarantaa rauhanrakentamisen ja luo uusia ennakoimattomia epävarmuustekijöitä. Neuvosto korostaa, että ilmastoon liittyvät riskit on sen vuoksi otettava johdonmukaisesti huomioon konfliktinestön, rauhanturvaamisen ja rauhanrakentamisen strategioissa.
10. Neuvosto korostaa kulttuuriperinnön merkitystä konfliktien ehkäisemisessä ja ratkaisemisessa, edistään asiaa koskevaa koulutusta, ja kehottaa kiinnittämään enemmän huomiota näihin näkökohtiin EU:n rauhanvälitystoiminnassa.
11. Neuvosto korostaa, että on tärkeää tehdä yhteistyötä välitystoimijoiden kanssa, erityisesti niiden, jotka jakavat EU:n kunnioituksen periaatteellista ja arvoihin perustuvaa lähestymistapaa kohtaan rauhanvälitystoiminnassa. Näitä ovat erityisesti monenväliset ja alueelliset järjestöt, jotka voivat hyödyntää ainutlaatuisia luottamussuhteita ja aloittaa edistettyjä vuoropuheluita alueidensa rauhanalan ja konfliktin toimijoiden, kuten Etyjin, kanssa. Se kannustaa myös kumppanuuksiin ja yhteistyöhön kansalaisjärjestöjen ja paikallisten toimijoiden kanssa, myös niiden, jotka edustavat väkivaltaisten konfliktien kohteena olevia maita ja alueita.
12. Neuvosto korostaa, että EU:n vaikutusvaltaa ja konfliktisensitiivisiä välineitä on hyödynnettävä täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti EU:n rauhanvälitystavoitteiden tukemiseksi ja että konfliktin osapuolet on otettava mukaan vuoropuheluun rauhan rakentamiseksi ja ylläpitämiseksi.
13. Neuvosto katsoo, että EU:n virastojen, toimielinten ja jäsenvaltioiden EU:n välitystoimijoille, mukaan lukien jäsenvaltiot ja EU:n kumppanit, tarjoama jatkuva valmiuksien kehittäminen ja koulutus sekä välitystä koskeva käytännön ohjaus, joissa painotetaan rauhanvälityksen kannalta yhä merkittävämpiä kysymyksiä, kuten kulttuuriperinnön säilyttäminen, digitaaliteknologiat, mielenterveys ja psykososiaalinen tuki, ilmastonmuutos, luonnonvarojen, erityisesti veden, rajallinen saatavuus ja ympäristön tilan heikkeneminen, ovat tärkeitä, jotta voidaan varmistaa EU:n välitystoiminnan jatkuva kehittyminen.

14. Konfliktinestoon ja välitykseen liittyvät näkökohdat olisi otettava huomioon EU:n strategisissa asiakirjoissa ja ohjelma-asiakirjoissa, ja ne olisi valtavirtaistettava yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyvässä neuvoston työskentelyssä. Neuvosto pyytää EUH:ta raportoimaan poliittisten ja turvallisuusasioiden komitealle toiminta-ajatuksessa esitettyjen keskeisten osatekijöiden edistymisestä vuoden kuluessa ja sen jälkeen vuosittain.
-